

Alle kommuner

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

2019/1956-24/FD V 2/MPR

20.02.2020

Frigjørings- og veterandagen 8. mai 2020

Frigjøringsdagen og den nasjonale veterandagen markeres over hele landet 8. mai hvert år. På denne viktige merkedagen minnes vi dem som har gitt sitt liv for vår frihet. Vi viser vår støtte og anerkjennelse til alle norske kvinner og menn som har gjort og gjør en innsats for å verne om vår fred og vårt demokrati, hjemme og ute.

Tradisjonen tro vil regjeringens hovedarrangement 8. mai finne sted på Akershus festning. I tillegg vil regjeringen være representert på en rekke arrangementer over hele landet. De fleste kommuner har tradisjon for å gjennomføre lokale markeringer. Jeg oppfordrer dere til å markere dagen også i 2020, og til å legge til rette for et godt samarbeid med Forsvaret, veteranorganisasjoner og andre frivillige organisasjoner. Vi finner veteraner i de fleste kommuner i Norge, og jeg er glad for at det har blitt tradisjon for å invitere veteraner fra både andre verdenskrig og senere internasjonale operasjoner til de lokale arrangementene.

2020 er et merkeår. Det er 80 år siden andre verdenskrig rammet Norge, og det er 75 år siden frigjøringen. 8. mai 1945 er en helt spesiell dag i norsk historie. Siden da har norske kvinner, menn og barn hatt gleden av å leve under fredelige kår i et fritt og selvstendig demokrati. Gleden kom tydelig til uttrykk blant befolkningen da freden brøt løs. Regjeringen ønsker å legge hovedvekt på frigjøringen ved årets markering. 2020 vil være det siste store jubileumsåret med gjenlevende veteraner og tidsvitner. Det er derfor viktig at vi minnes alle dem som kjempet for frihet, og alle dem som særlig fikk føle konsekvensene av krig og okkupasjon.

Selv om okkupasjonen ligger nært i nasjonens historie, er det færre og færre gjenlevende nordmenn som opplevde og husker okkupasjonsårene. Mange av disse bor i dag i kommunale institusjoner, som syke- og eldreheim. De aller fleste kommuner i Norge fikk også kjenne på okkupantenes tilstedeværelse og undertrykkelse. Jeg oppfordrer derfor til at det også lokalt blir viet spesiell oppmerksomhet til veteraner, tidsvitner og berørte grupper, enten disse gjorde en særlig innsats, eller de var utsatt for urett under og etter den andre verdenskrig. Dette kan være grupper som krigsfanger, jøder, norske rom, tyskerjenter, partisaner, norske motstandsgrupper, inkludert kommunistiske sabotasjegrupper og andre. Kommunene oppfordres til å bidra til at alle de berørte får en verdig minnedag. Regjeringen mener også at frigjørings- og veterandagen skal være en betydningsfull markering av innsats og offer fra dem som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner for

Norge. Det gir samfunnet anledning til å hedre alle våre veteraner for innsatsen for verdiene vi som nasjon forsvare. Dagens veteraner kjemper for verdiene som vårt demokratiske samfunn er tuftet på, og som norske kvinner og menn sloss for under andre verdenskrig. Det er samfunnets plikt og ansvar å gi dem den anerkjennelsen og støtten de fortjener.

Regjeringen har siden 2015 utdelt Regjeringens minnemedalje for innsats under andre verdenskrig. Jeg vil igjen oppfordre til at kommunene gjør en innsats for å finne verdige mottakere av medaljen i 2020. Kriterier og retningslinjer for minnemedaljen er vedlagt.

Videre vil jeg oppfordre kommuner og fylkeskommuner til å markere dagen også i skolene. De fleste av våre ungdommer kjenner bare til et liv i et fritt og selvstendig land. Samtidig lever vi i et globalt samfunn, der noen har kommet til Norge fra konfliktområder, og andre drar ut i tjeneste for Norge. Skoleungdom skal etter hvert inn i Forsvaret som vernepliktige. Mange av dem vil også bli framtidige veteraner. Rammene for jubileet åpner for å trekke historiske linjer til dagens samfunn, og skape rom for refleksjon.

Forsvarsdepartementet ønsker at 8. mai dette jubileumsåret blir en verdig og minnerik dag for hele befolkningen. Her spiller kommunene en svært viktig rolle. Jeg ønsker dere lykke til i forberedelsene og gjennomføringen av frigjørings- og veterandagen 8. mai 2020.

Med hilsen

Frank Bakke-Jensen